

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/131/2016
Identifikačné číslo spisu:	7715215453
Dátum vydania rozhodnutia:	25.01.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7715215453.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu N. G., bývajúceho v Q., zastúpeného Mgr. Štefanom Jakabom, advokátom v Košiciach, Nerudova 9, proti žalovanej AGRO - Land SK s. r. o., so sídlom v Malčiciach 200, zastúpenej splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária Illeš, Šimčák & Partners, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Štúrova 27, o nahradenie prejavu vôle, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 8C/380/2015, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2015 sp. zn. 2Co/583/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným uznesením zmenil uznesenie Okresného súdu Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) zo 16. septembra 2015 č. k. 8C/380/2015-25 (o zamietnutí návrhu žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia) tak, že nariadil predbežné opatrenie, ktorým až do právoplatného skončenia konania vecí samej zakázal žalovanej nakladať s jej spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnostiach (pozemkoch) v obci a katastrálnom území Q., bližšie označených vo výroku, a to previesť spoluvlastnícky podiel darom, scudzením tretej osobe alebo zámenou za iné nehnuteľnosti s treťou osobou, či zaťažiť nehnuteľnosti záložným právom, vecným bremenom alebo zabezpečovacím prevodom práva v prospech tretej osoby alebo ich (i tu podľa všetkého správne „ho“ - rozumej spoluvlastnícky podiel - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) vložiť ako vklad spoločníka do obchodnej spoločnosti alebo družstva. Odvolací súd, na rozdiel od prvoinštančného, považoval právo žalobcu, ktorému sa mala za pomoci predbežného opatrenia poskytnúť dočasná ochrana, za osvedčené.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil úplným zamietnutím návrhu na predbežné opatrenie, resp. toto zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila odňatím jej možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ a c/ a § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho

súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). K tomu podľa nej došlo nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, považovanou za postup odnímajúci účastníkom možnosť konať pred súdom i konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu, keď najmä odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu nedáva odpoveď na žiaden z rozhodujúcich argumentov dovolateľky. Ďalším pochybením na ujmu jej možnosti konať pred súdom potom bolo, že pred rozhodnutím odvolacieho súdu jej nebolo doručené odvolanie žalobcu. Zotrvála i na námietke, podľa ktorej nárok uplatnený žalobkyňou v ňou uvádzanom rozsahu nemá oporu v hmotnom práve.

3. Žalobca navrhol dovolanie pre neprípustnosť odmietnuť. Dôvody nariadenia predbežného opatrenia podľa neho naďalej trvajú, keďže žalovaná aj napriek zákazu s nehnuteľnosťami nakladá, napríklad dohodami o zrušení kúpnej zmluvy a je tu hrozba, že tak bude činiť naďalej.

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, po preskúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravoval prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239.

7. Ustanovenie § 239 O. s. p. v odsekoch 1 až 2 pripúšťalo dovolanie proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu a za určitých podmienok aj proti potvrdzujúcemu uzneseniu (ak a/ odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, keďže má ísť po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu alebo b/ ide o uznesenie o priznaní, príp. nepriznaní účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky). V zmysle odseku 3 rovnakého zákonného ustanovenia však dovolanie nebolo prípustné, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach o veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

8. Predmetom preskúmania dovolacím súdom je zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ktorým sa tento nestotožnil so zamietnutím návrhu na predbežné opatrenie súdom prvej inštancie (keď odvolací súd naopak vzhliadol dôvod na vyhovieť návrhu a požadované predbežné opatrenie nariadil). Pokiaľ ide o zmeňujúce uznesenie, čo do výsledku rozhodnutia, by za iných okolností bolo dovolanie voči takému rozhodnutiu prípustné (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.), nakoľko však predmetom rozhodovania tu bolo predbežné opatrenie, prípustnosť dovolania výslovne vylučuje ustanovenie § 239 ods. 3 O. s. p.

9. Dovolanie by vzhľadom na práve uvedené bolo procesne prípustné len ak by v konaní, v ktorom bolo dovolaním napádané uznesenie vydané, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému

rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľky o existencii niektorej vady uvedenej v práve odcitovanom ustanovení, ale len zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k takejto vade skutočne došlo.

10. Dovolaťka procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

11. Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka dovolateľky, podľa ktorej mal odvolací súd svojím postupom odňať účastníkovi konania v tejto veci (dovolaťke) možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) jednak tým, že svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil (urobil ho nepreskúmateľným), na druhej strane potom tým, že rozhodol bez toho, aby žalovanej bolo doručené odvolanie žalobcu (proti uzneseniu zamietajúcemu návrh na nariadenie predbežného opatrenia) na vyjadrenie.

12. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúru práva na odôvodnenie rozsudku bola v rozhodnom čase (vydania uznesenia odvolacieho súdu) rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., takáto úprava primerane platila aj na rozhodnutia vydané v procesnej forme uznesení (§ 167 ods. 2 O. s. p.) a tieto normy sa uplatňovali aj v dovolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.); odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v dovolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument strany konania, keď z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé len všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

13. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Pri vyjdení z takéhoto stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci neposkytuje žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť právnej vety stanoviska. Dovolaním napádané uznesenie totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, dôvody prvoinštančného rozhodnutia vedúce k zamietnutiu návrhu, obsah odvolania i záver o nesprávnosti úvah, na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštalcie, odôvodňujúci taktiež potrebu zmeniť jeho rozhodnutie. Odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu dalo odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom konania, preto ho dovolací súd považuje za riadne zdôvodnené, a teda za presvedčivé. Okolnosť, že poskytnutá odpoveď žalovanú neuspokojuje neznamena, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. (platného v čase rozhodovania odvolacieho súdu). Dovolaťka tu preto nedôvodne argumentuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany; ale len to,

že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo). To sú zároveň dôvody, pre ktoré nešlo prisvedčiť tej časti argumentácie z dovolania, ktorou sa poukazovalo na skoršiu väčšinovú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, považujúcu nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia za vadu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (bez ďalšieho).

14. Pri posudzovaní riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v odvolacom konaní sa dovolací súd nezaoberá správnosťou skutkových a právnych záverov v ňom obsiahnutých, pretože správnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia by mohol skúmať len, ak by dovolanie bolo prípustné. Napriek tomu však špecificky k námietke údajného neosvedčenia práva žalobcu, vyvodzovaného z porušenia predkupného práva právnym predchodcom žalovanej (Agropotravinárskym družstvom Malčice) nejde dosť dobre nepodotknúť, že to bola práve žalovaná (odvolaciemu súdu len všeobecne vytýkajúca významný odklon od ustálenej judikatúry bez toho, aby definovala ako to, v čom by mala spočívať významnosť odklonu), ktorá sa pokúšala postup zvolený v minulosti ňou a jej už vyššie spomínaným právnym predchodcom obhájiť za pomoci takej interpretácie ustanovenia Občianskeho zákonníka o blízkych osobách (§ 116 O. z.), ktorá nielenže mala byť v rozpore so znením príslušnej legálnej definície (dopadajúcej výlučne na osoby fyzické), ale ktorá by v prípadoch obdobných tomu z prejednávanej veci mala za následok zredukovanie predkupného práva podielového spoluvlastníka na úroveň tzv. holého práva (bez akéhokoľvek obsahu i ochrany).

15. K námietke údajným odňatím žalovanej možnosti konať pred odvolacím súdom tým, že jej pred rozhodnutím nebolo doručené odvolanie žalobcu, potom platí, že ani táto nebola dôvodnou. Úprava postupu súdu v O. s. p. pri rozhodovaní o predbežných opatreniach totiž už od 15. októbra 2008 bola založená na momente prekvapenia toho, proti komu návrh smeruje, vyjadrenom v zákone tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené a ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie (v tejto súv. por. čl. I bod 37 a čl. IX zákona č. 384/2008 Z. z. a ním prinesené znenie § 75 ods. 9 vety druhej a tretej O. s. p., inak pri neskoršom prečíslovaní tu zmieňovaného odseku na odsek 8 v dôsledku úpravy vykonanej s účinnosťou k 1. januáru 2010 na základe čl. I bodu 8 a čl. IV zákona č. 495/2009 Z. z.).

16. Ak teda dovolanie nebolo prípustné podľa § 239 ods. 1 - 3 O. s. p., nešlo usúdiť na existenciu žiadnej z oboch tvrdených procesných väd v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v odvolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p., najvyššiemu súdu neostávalo iné, než dovolanie odmietnuť ako procesne neprípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného uznesenia odvolacieho súdu.

17. Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu neprípustným dovolaním zavinila žalovaná. Preto bolo namieste priznanie náhrady trov konania jej protistrane, teda žalobcovi a to s rozhodnutím dovolacieho súdu len o nároku na náhradu (§ 256 ods. 1 C. s. p. i za použitia analógie podľa čl. 4 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p.).

18. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.